

ПОЛІТИЧНІ НАУКИ

УДК 329.1/6:502

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2021.36.21>

ОСОБЛИВОСТІ АГІТАЦІЇ ПАРТІЇ ЗЕЛЕНИХ УКРАЇНИ В МІСЦЕВИХ ВИБОРАХ 2020 РОКУ

Антон Бугайчук

*Волинський національний університет імені Лесі Українки,
факультет історії, політології та національної безпеки,
кафедра політології, управління та державної безпеки
пр. Волі, 13, 43025, м. Луцьк, Україна*

У статті розглядаються особливості агітації Партії Зелених України (ПЗУ) на прикладі місцевих виборів 2020 року, а також у контексті практичного втілення зеленої ідеології, яку представляє партія, в умовах виборчого процесу в Україні.

У рамках дослідження проаналізовано доступні в електронних масмедіа та соціальних мережах текстові, відео- та аудіоматеріали, опубліковані центральним та місцевими осередками ПЗУ в Новомосковській, Дніпровській, Херсонській, Вільнянській та Канівській громадах. Під час аналізу змістових аспектів та форм агітації ми враховували всі інформаційні повідомлення, незалежно від законодавчо визначеного статусу передвиборчої агітації. Такий підхід зумовлений тим, що фактична агітація через соціальні мережі, прихована агітація через масмедіа, дочасна агітація поза межами офіційного періоду не є достатньо врегульованими чинним законодавством, проте така діяльність на практиці впливає на волевиявлення виборців.

Встановлено, що агітація ПЗУ поєднувала як типові для більшості політичних партій змістові особливості, так і специфічні, зумовлені їхньою ідеологічною основою та контекстом громад, де партія брала участь у виборах. Серед типових варто виділити апеляцію до господарських проблем, боротьби з корупцією і «реальних справ» на протипагу «популізму». Усі вони зумовлені передусім межами повноважень та специфікою роботи міського голови, депутатів рад та органів місцевого самоврядування, а також історією розвитку ПЗУ. Специфічними були суттєвий акцент на екологічно проблемних об'єктах у громадах, наприклад підприємствах-забруднювачах, сміттєзвалищах, забруднюючих викидах у повітря чи скидах у річки. При цьому партія намагалася підкреслити пряму шкоду від забруднення для здоров'я і добробуту громад.

Агітаційні заходи, зміст програм та гасел ПЗУ частково відповідають міжнародно визначеним принципам зеленої ідеології, а саме: екологічній свідомості, соціальній справедливості, партисипативної демократії, ненасильництва. Кандидати від ПЗУ часто підкреслювали, що вони еко-свідомі, як через обіцянки, так і через публічні акції (протести проти забруднення, посадка дерев, прибирання зелених зон). Водночас агітація ПЗУ мало відображає такі аспекти зеленої ідеології, як подолання розриву між багатими і бідними, подолання гендерної, етнічної та інших видів дискримінації. Тим не менш вони були частково представлені в офіційних програмах. Частина із цих аспектів мало стосуються повноважень органів місцевого самоврядування. Другим об'єктивним чинником була відмінність пріоритетів українських виборців від подібних у країнах Заходу, де формувалися засадничі принципи зеленої ідеології.

Ключові слова: Партія Зелених України, передвиборна агітація, місцеві вибори, контент-аналіз, зелена ідеологія.

Вступ. Одним із ключових завдань політичної партії як об'єднання громадян є прихід до влади через участь у виборах. Цей спосіб досягнення влади також доступний і екологічним партіям як одному із типів партій в Україні. Однією із таких партій є Партія Зелених України (ПЗУ), яка, зокрема, взяла участь у місцевих виборах в Україні в 2020 році. Мета цього дослідження – комплексний аналіз особливостей агітації Партії Зелених України напередодні місцевих виборів 25 жовтня 2020 року. Для її досягнення ми ставимо такі наукові завдання:

- встановити, які спільні та відмінні риси мала агітаційна кампанія ПЗУ порівняно із типовими методами та формами агітації, які були на місцевих виборах 2020 року;
- проаналізувати, як ідеологічні особливості партії вплинули на їхню агітацію;
- визначити, в чому специфіка агітації ПЗУ саме на виборах до місцевих рад 2020 року

Попередні дослідження, які стосувалися Партії Зелених України, зокрема роботи І.Г. Коваленко, С. Павленка, М. Гузь та І. Гайдуцького, присвячені розвитку Партії Зелених України з початку 1990-х, її взаємодії із природоохоронними організаціями та її ролі в контексті впливу на формування екологічної політики [1; 2].

Актуальність даного дослідження полягає у тому, що Партія Зелених України є одним із представників екологічної (зеленої) ідеології в партійній системі України, що частково відображено у її передвиборчій агітації. Тому таке дослідження дозволяє показати, як партія, що належить до однієї із сучасних ідеологічних течій, адаптувала її у своїй агітаційній кампанії в умовах саме місцевих виборів в Україні на прикладі останніх місцевих виборів 2020 року.

Особливості агітаційної кампанії ПЗУ ми досліджували у порівнянні із агітаційними кампаніями інших політичних партій, зокрема кампаніями п'яти найбільш успішних з точки зору кількості отриманих мандатів партій («Слуга народу», ВО «Батьківщина», ОПЗЖ, «За майбутнє», «Європейська солідарність»). Також ми взяли до уваги наявні аналітичні звіти та наукові дослідження щодо особливостей перебігу передвиборчої кампанії до місцевих виборів 2020 року, зокрема звіти «Громадянської мережі "ОПОРА"» та Національного демократичного інституту [3; 4].

У роботі зосереджено увагу на змістовому аспекті агітації, тобто на тому, що кандидати і партія загалом намагалися донести до виборців. Де це можливо, також було встановлено особливості форм агітації ПЗУ, проте лише ті, які були зафіксовані в електронних засобах масової інформації та соціальних мережах.

У рамках цього дослідження проаналізовано кілька джерел: публікації на офіційному сайті ПЗУ, на сторінці партії у соціальній мережі Facebook, а також на сторінках місцевих осередків ПЗУ в Новомосковській, Дніпровській, Херсонській, Вільнянській та Канівській громадах, матеріали про партію та вказані осередки у незалежних масмедіа. Такий вибір осередків ПЗУ зумовлений потребою дослідити агітацію партії у громадах із різною кількістю виборів та у різних регіонах. Також вибірка обмежена тим, що партія загалом висунула лише 950 кандидатів до різних рад. Це, наприклад, майже в 25 разів менше, ніж висунула найбільш активна щодо висунання партія «Слуга народу» (23 366 кандидатів). Отже, кандидати від ПЗУ балотувалися в обмеженій кількості громад, де для цього були передумови, зокрема ресурси та потенційна підтримка виборців.

Часові рамки дослідження: 1 червня – 23 жовтня 2020 року. Хоча офіційно виборча кампанія стартувала 5 вересня, напередодні місцевих виборів 2020 року в Україні була поширена дочасна агітація. Тому ми припустили, що і ПЗУ могла вдатися до дочасної агітації і розгорнути кампанію до офіційного старту [5].

Правова та теоретична база. Дане дослідження тісно пов'язане з окресленням теоретичної та правової бази двох понять: «передвиборча агітація» та «екологічні партії». Згідно зі ст. 51 Виборчого кодексу «передвиборча агітація – це здійснення будь-якої діяльності з метою спонукання виборців голосувати за або не голосувати за певного кандидата, партію (організацію партії) – суб'єктів виборчого процесу». Загалом цей кодекс встановлює правові рамки передвиборної агітації, а також вказує, що «громадяни України мають право вільно і всебічно обговорювати передвиборні програми кандидатів, партій (організацій партій) – суб'єктів виборчого процесу, політичні, ділові та особисті якості кандидатів, вести агітацію за або проти кандидатів, партій (організацій партій)» [6].

Варто також відзначити, що окреслені законодавством рамки передвиборчої агітації не завжди відповідають межам допустимих методів та засобів, які учасники виборчого процесу використовують для стимулювання виборів. Зокрема, А.С. Саєнко, А.М. Калантаєвська та Ю.М. Штинь вказують, що недоліки законодавчого регулювання передвиборної агітації, реклами та діяльності масмедіа призводять до порушення виборчого законодавства. При цьому досвід проведення виборчих кампаній «показує, що часто під виглядом передвиборчого інформування чи комерційної реклами суб'єкти виборчого процесу проводять приховану агітацію» [7].

Зважаючи на це, під час вивчення особливостей передвиборчої агітації в Україні, передусім змістових, варто вивчати і зміст прихованої та так званої «сірої» агітації. Наприклад, у нашому дослідженні значна частина проаналізованих текстових повідомлень, фотографій та відеороликів містяться на сторінках осередків Партії Зелених України у соціальній мережі Facebook. Соціальні мережі та мережу Інтернет загалом О. Снопок та А. Романюк із Громадянської мережі «Опора» відносять до «сірої зони агітації», адже «у чинному Виборчому кодексі немає жодних правил і обмежень, які би стосувалися інтернету загалом і соціальних мереж зокрема» [8].

Отже, для коректної оцінки змісту передвиборчої агітації Партією Зелених України на місцевих виборах 2020 року ми насамперед орієнтуємося на зміст усіх інформаційних матеріалів, незалежно від форми та правового статусу, які стосувалися партії та були створені за період дослідження як самою партією та її кандидатами, так і масмедіа та іншими суб'єктами.

Інший аспект, який потребує теоретичного обґрунтування, – екологічні (зелені) партії та відповідна зелена ідеологія, яка є основою для їх відмежування від інших партій. У даному дослідженні ми прирівнюємо поняття «зелені» та «екологічні». В англійській літературі для окреслення цього напряму використовують поняття «зелені» (the Greens). Проте в партійній системі України зелений колір та символіка також асоціюються і з іншими політичними силами, які не є «зеленими» за змістом їхніх програм та діяльності. Тому термін «екологічні» також застосовується для чіткої ідентифікації ідеологічно «зелених».

Відповідно до декларації світового об'єднання The Global Greens, куди, зокрема, входить і Партія Зелених України, їхня ідеологічна основа базується на таких принципах:

– екологічна свідомість (у цьому контексті – розуміння людства як частини природи, яка повинна поважати закон природи);

– соціальна справедливість (рівномірний розподіл ресурсів на локальному та глобальному рівні для забезпечення людських потреб і можливостей розвитку для кожного);

– партисипативна демократія (Усі громадяни мають право висловити думку та прямо взяти участь у прийнятті рішень, що впливають на їхнє життя. Влада та відповідальність зосереджені на місцевому рівні і делеговані вище лише за гострої потреби);

– ненасильництво (Мир та кооперація між державами, всередині спільнот і між індивідами є основою для глобальної безпеки. Безпека не повинна передусім базуватися на збройних силах, натомість на кооперації, економічному та соціальному розвитку, екологічній безпеці та повазі до прав людини) [9].

М. Хамфрі виділяє подібні ключові принципи зеленої ідеології: перебудова суспільства на екологічній основі, радикальна демократизація, екологізація законодавства, ненасильництво як принцип діяльності [10]. Г. Прайс-Томас, аналізуючи ідеологію зелених партій у Німеччині, Великобританії та Франції, виділяє три ключові принципи: екоцентризм, радикальна демократія, егалітаризм [11].

Партія Зелених України декларує свою приналежність до європейського та світового об'єднання зелених партій, а її партійна програма відповідає таким принципам. Отже, в даному контексті допустимо на основі передвиборчої агітації ПЗУ робити висновки про особливості адаптації зеленої ідеології та практик до специфіки місцевих виборів в Україні [12; 13].

Результати дослідження. Хоча під час агітації до місцевих виборів кандидати та партійні осередки фокусуються на кожній окремій громаді, ПЗУ мала ряд спільних гасел та концепцій, із якими вони йшли на місцеві вибори 2020 року. Спільними для партії стали гасла «Зелені сьогодні у чорному» та «Екологія стосується кожного». Зміст першого: екологічна ситуація в країні настільки погана, що змушує партію бути «в траурі» і носити чорний колір. Також цей колір додали до візуального складника агітаційної символіки [14].

Друге гасло «Екологія стосується кожного» використовували для обґрунтування того, що екологічні проблеми впливають на життя кожної людини, передусім на здоров'я. Необхідність такого акценту, зокрема, виправдана даними соціологічних опитувань. Наприклад, як ідеться в аналітичному звіті за результатами національного соціологічного опитування «Уявлення та пріоритети громадян України у сфері охорони довкілля та сталої енергетики» (2018 рік), 52,3% громадян турбує тема охорони здоров'я і медичного обслуговування, натомість лише 8,5% – вирішення екологічних проблем та охорона довкілля. Отже, одним із завдань екологічних партій та громадських об'єднань може бути донесення інформації про те, що «екологія стосується кожного» на персональному рівні в частині їхнього особистого здоров'я та якості життя [15].

Серед загальнопартійних акцій, ініційованих керівництвом ПЗУ напередодні місцевих виборів, варто виділити конференцію «Місцеві вибори 2020». Вона поєднала онлайн та офлайн формати, зважаючи на пандемію коронавірусу, та дозволила публічно консолідувати в рамках партійної структури представників різних осередків. Також трансляція цієї конференції стала ще однією формою агітації [16].

Аналіз передвиборчої агітації осередків ПЗУ в Новомосковській, Дніпровській, Херсонській, Вільнянській та Канівській громадах показує, що вони використовували як досить типові для всіх політичних сил форми агітації, так і специфічні, зумовлені особливостями ідеології та практик зеленого руху. До класичних варто віднести зйомки відеороликів, флешмоби у соціальних мережах, поширення друкованої продукції, вуличні акції, зустрічі у дворах житлових будинків, організації святкувань з різних приводів, облаштування дитячих майданчиків, вручення матеріальних цінностей під виглядом благодійності, реклама в масмедіа, реклама на зовнішніх носіях.

Наприклад, доволі традиційною із форм агітації можна назвати кампанію кандидата на посаду голови Новомосковської міської громади Р. Лебедева та Новомосковського осередку ПЗУ. У своїй комунікації з виборцями через соціальні мережі вони акцентують на тому, що пандемія коронавірусу обмежила їхні можливості щодо проведення масових

акцій. Тим не менш вони виходили на акції протесту у зв'язку з тим, що «територіальна виборча комісія чинила тиск, перешкоджаючи нам зареєструвати кандидатів у депутати Новомосковської міської ради». Такі акції можна розглядати і як форму агітації, адже учасники використовували партійну символіку публічно і загалом активно поширювали інформацію про існування їхньої партії та наміри балотуватися [17; 18].

Вуличні акції були типовими і для частини інших досліджених осередків. Так, у Херсоні зелені протестували проти «знищення» громадських просторів, а у Дніпрі влаштували вуличну виставу – «похорон природи» – через дії міської влади, які, на думку зелених, призводять до погіршення екологічної ситуації та знищення екосистем у місті. У Вільнянській громаді Запорізької області тема протесту проти відкриття каолінового кар'єру взагалі стала ключовою для агітаційної кампанії місцевого осередку зелених [19; 20].

Також представники Новомосковського осередку поширили у соцмережах та на сайті організації серію відеороликів з аргументами на свою користь. При цьому кандидати акцентують увагу на «залізних фактах та результатах роботи» на противагу «порожній агітації». У цьому контексті варто розуміти, що ПЗУ вже була представлена у Новомосковській міській раді на час проведення виборів. Також Р. Лебедев як підприємець інвестував кошти у благоустрій частини прибудинкових територій, організацію публічних свят у місті та підтримку медичних закладів на час пандемії коронавірусу, що також висвітлюють як їхні здобутки. Крім цього, одним із ключових здобутків називають закриття сміттєзвалища на мікрорайоні Кулебівка, чого, за твердженням місцевого осередку ПЗУ, добилися саме вони [21].

Апелювання до досвіду і «перевіреності роками» типове і для інших осередків. Зокрема, лідерка Дніпровського осередку Т. Лампіка в інтерв'ю апелювала до того, що «Партія Зелених України уже була представлена у парламенті 19 депутатами» і «саме тоді були підготовлені і прийняті основні природоохоронні закони». Також вона заявила, що «свого часу саме Зелені добилися того, що Чорнобильська АЕС була закрита повністю, а не один 4-й енергоблок» [22].

ПЗУ активно посилювалася не тільки на свій досвід, але й на членство у Європейській Зеленій Партії, яке вони в агітації намагалися пов'язати з наближенням України до ЄС в цілому. Наприклад, Новомосковський осередок партії поширював твердження, що ПЗУ – «єдина повноправна європейська партія в Україні».

Серед нестандартних форм агітації ПЗУ використовувала акції із посадки дерев, які очевидно асоціюються з їхньою «зеленою» ідентичністю. При цьому, наприклад, у комунікації Дніпровського осередку підкреслювали, що вони садять дерева «не тільки перед виборами», тобто нібито є послідовними у своїх ідеях та практиках. Також спільним для більшості осередків були їхні «зелені» пункти передвиборчих програм і гасла, зокрема:

- зариблення і захист водойм, модернізація водоканалів;
- покращення системи сортування та утилізації твердих побутових відходів;
- енергоощадні заходи у житлово-комунальному господарстві;
- підвищення комфорту міста для власників домашніх тварин, зокрема собак;
- потреба боротьби зі змінами клімату на локальному рівні;
- збільшення інвестицій у зелені зони, їх ефективний захист;
- підвищення якості питної води;
- суворіший контроль за підприємствами-забруднювачами і запобігання відкриттю

нових;

- створення «зелених» робочих місць.

Водночас у програмах і агітації більшості осередків були присутні і типові для інших політичних сил позиції:

- розвиток інклюзивного міського середовища;
- подальше втілення та оптимізація реформи децентралізації;
- ремонт тротуарів, прокладання велодоріжок, краще освітлення вулиць;
- краще фінансування шкіл та дошкільних навчальних закладів;
- залучення відповідальних інвесторів та створення робочих місць [23; 24; 25; 26].

Для окреслення специфіки агітації ПЗУ варто відзначити її прямий зв'язок із консолідацією електорату навколо вирішення гострих екологічних проблем. В агітації чотирьох із п'яти проаналізованих осередків ми бачимо спробу позиціонування як «охоронців», які «стоять на сторожі» екологічних інтересів. Наприклад, один із основних акцентів кандидатів у Вільнянській громаді ставився на недопущенні відкриття каолінового кар'єру. У Херсонському осередку підкреслювали свої наміри жорстко боротися проти вирубування дерев, забруднення повітря, а також за відновлення популяції риби у Дніпрі. Дніпровський осередок у цілому також підкреслював, що ПЗУ – це «екологічний патруль суспільства». Новомосковський осередок одним зі здобутків називав закриття сміттєзвалища. Водночас на загальноукраїнському рівні типовими для ПЗУ лишаються згадки про Чорнобильську катастрофу, яка була однією з основних причин формування цієї партії у 90-х роках.

Отже, варто відзначити, що типовим для ПЗУ як зеленої партії є акцент на конкретних екологічних проблемах і об'єктах (звалище, завод, кар'єр), які викликають незадоволення місцевого населення, для мобілізації електорату навколо них. Таку технологію використовували не тільки вони, проте саме для ПЗУ наочні приклади екологічних проблем, очевидні для пересічного виборця, були системоутворюючими для їхніх кампаній.

Із проаналізованих випадків винятком є Канівський осередок. У їхній публічній кампанії боротьба з певною локальною проблемою не була ключовою. Натомість вони зосередилися на здобутках Канівської громади в екологічній сфері, наприклад сортуванні сміття, частковій відмові від пластикових відходів, розвитку сталих галузей бізнесу (сонячна електрогенерація, розведення риби), облагородженні зелених зон [24; 27].

Були інші значні відмінності, які системно відрізняли ідеологічні аспекти агітації ПЗУ на місцевих виборах 2020 року. Попри задекларовану центральним керівництвом та представниками більшості осередків асоціацію з Європейською Зеленою Партією, їхня агітація більше відображала вузьке розуміння зеленої ідеології як дотичної лише до проблем довкілля. Інші важливі аспекти (зокрема, партисипативна демократія, соціальна рівність та недискримінація) відображені в офіційних програмах більшості осередків, проте не були системно відображені у їхній агітації.

Це можна пояснити об'єктивними чинниками, передусім обмеженими повноваженнями органів місцевого самоврядування. Також варто відзначити більшу увагу під час виборів не тільки в Україні, а й у Центральній та Східній Європі загалом до більш утилітарних аспектів, таких як економічний розвиток та господарські проблеми. При цьому менша увага приділена проблемам гендерної нерівності, расової чи етнічної дискримінації, забезпечення прав і демократичних свобод. Як відзначає Н. Ашдаун, «виборці у Центральній та Східній Європі схильні фокусуватися більше на насущних проблемах замість того, що науковці називають «постматеріалістичними» цінностями, які пропагують Зелені» [28].

Саме ці два аспекти ми розглядаємо як ключові для розуміння специфіки змісту агітації ПЗУ під час місцевих виборів 2020 року. Найбільшим їх проявом є фокус на насущних екологічних проблемах, таких як вже згадані наслідки діяльності підприємств-забруднювачів чи сміттєзвалищ, забруднення питної води чи знищення зелених насаджень. Ці проблеми часто можна вирішити на локальному рівні, а існування проблеми є очевидним для значної частки виборців у кожній конкретній громаді. Крім того, їхня агітація апелю-

вала і до інших проблем, які стосуються потенційних виборців на місцевих виборах: благоустрій, робочі місця, розвиток міської інфраструктури, подолання корупції, забезпечення кращої роботи закладів охорони здоров'я.

Висновки. З'ясовано спільні та відмінні риси, які мала агітаційна кампанія ПЗУ порівняно з типовими методами та формами агітації, які були на місцевих виборах 2020 року. Серед спільних рис варто відзначити апеляцію до господарських проблем, боротьби із корупцією і «реальних справ» на противагу «популізму». Усі вони зумовлені передусім межами повноважень та специфікою роботи міського голови, депутатів рад та органів місцевого самоврядування загалом, а також історією розвитку ПЗУ. Зважаючи на доволі тривалий період існування партії в Україні (zareestrowana у 1991 році), для них правомірно було заявити про формальний досвід. Також у частині досліджених осередків ПЗУ вже мала депутатів у місцевих радах, які могли показати свої «справи» за підсумками попереднього скликання. Ще одним прикладом результатів, які висвітлювали під час агітації, були приватні інвестиції і благодійність кандидатів, наприклад фінансова допомога медзакладам, благоустрій чи успіх у створенні робочих місць. Також спільним чинником було реагування на пандемію коронавірусу, яка вплинула як на форми агітації так і на їх зміст, зокрема, в частині риторики на тему охорони здоров'я.

Водночас специфічною рисою ПЗУ був суттєвий акцент на екологічно проблемних об'єктах у громадах, наприклад підприємствах-забруднювачах, сміттєзвалищах, забруднюючих викидах у повітря чи скидах у річки. Вони або висвітлювали свої досягнення в плані ліквідації таких джерел забруднення, або обіцяли захистити від нього мешканців у разі обрання. У цьому контексті типовими були публічні акції, наприклад мітинги проти певного діяльності підприємства-забруднювача або публічні вимоги до влади вирішити проблему.

Встановлено, що агітаційні заходи, зміст програм та гасел частково відповідають принципам зеленої ідеології, а саме: екологічної свідомості, соціальної справедливості, партисипативної демократії, ненасильництва. Кандидати від ПЗУ часто підкреслювали, що вони екосвідомі, як через обіцянки, так і через публічні акції (протести проти забруднення, посадка дерев, прибирання зелених зон). У частині соціальної справедливості вони підкреслювали, що інтереси «простих людей» у громадах важливіші за прибутки підприємств-забруднювачів, тому варто підвищувати екологічні стандарти. Принцип партисипативної демократії проявився через задекларовану відкритість до участі громадськості у прийнятті рішень щодо роботи шкідливих чи потенційно шкідливих об'єктів. Принцип ненасильництва можна простежити через відсутність закликів до насильства, руйнування майна під час акцій протесту тощо.

Водночас варто відзначити, що агітація ПЗУ на місцевих виборах 2020 року мало відображає такі аспекти зеленої ідеології, як подолання розриву між багатими і бідними, подолання гендерної, етнічної та інших видів дискримінації соціальних груп. Водночас вони були формально частково представлені у більшості офіційних передвиборчих програм. Частина із цих аспектів не стосуються повноважень органів місцевого самоврядування. Другим об'єктивним чинником була відмінність пріоритетів українських виборців від таких у країнах Заходу, де формувалися засадничі принципи зеленої ідеології. ПЗУ та її локальні осередки як частина політичної системи України орієнтувалася на наявні пріоритети саме українських виборців на локальному рівні.

Важливою особливістю було проведення виборчої кампанії в умовах пандемії COVID-19. Наявність цього фактору була відображена як у формах агітації (проведення онлайн-конференцій, багато відеозвернень замість очних зустрічей), так і змісті агітації (значна увага до проблем медицини, показові пожертви медзакладам). Окрім чинника пан-

демії, варто відзначити розвиток технологічних аспектів проведення агітації, переведення її в онлайн-режим відповідно до більшого розвитку інформаційних технологій порівняно з попередніми виборами.

Список використаної літератури

1. Коваленко-Чукіна І.Г. Діяльність природоохоронних організацій та їх вплив на розвиток Партії зелених. URL: <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/2038/1/12.pdf>. (дата звернення: 15.07.2021).
2. Павленко С., Гузь М., Гайдуцький І. «Зелений» політичний дискурс у Німеччині та Україні. URL: https://ua.boell.org/sites/default/files/zelenyi_dyskurs_v_programah_partii_0.pdf (дата звернення: 05.07.2021).
3. Громадянська мережа ОПОРА. Особливості політичної реклами у соціальній мережі Facebook на місцевих виборах 2020 (5 вересня – 20 жовтня). URL: https://www.oporaua.org/report/vybory/polit_ad/21640-osoblivosti-politichnoyi-reklami-u-sotsialnii-merezhi-facebook-na-mistsevikh-viborakh-2020-5-veresnia-20-zhovtnia (дата звернення: 05.07.2021).
4. Національний демократичний інститут. Спостереження за виборами в Україні – Заключний випуск (2020 рік). URL: https://www.ndi.org/sites/default/files/NDI%20Ukraine%20Local%20Elections%20Statement%20-%20October%202020%20-%20UKR%20final_v2.pdf. (дата звернення: 05.07.2021).
5. Понад 70 партій почали передвиборчу агітацію до початку кампанії – ОПОРА. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-elections/3093631-ponad-70-partij-pocali-peredviborcua-agitaciu-do-pocatku-kampanii-opora.html> (дата звернення: 05.07.2021).
6. Виборчий кодекс України : редакція від 24.10.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text> (дата звернення: 05.07.2021).
7. Сасенко А.С., Калантаєвська А.М., Штинь Ю.М. Теоретико-правові особливості адміністративної відповідальності за передвиборчу агітацію в Україні. URL: http://lsej.org.ua/2_2020/71.pdf (дата звернення: 05.07.2021).
8. Снопок О., Романюк А. Сіра зона агітації. Чому держава повинна врегулювати політичний піар у соцмережах. URL: https://www.oporaua.org/blog/vybory/polit_ad/21254-sira-zona-agitatsiyi-chomu-derzhava-povinna-vreguluvati-politichnii-piar-u-sotsmerezkhakh (дата звернення: 05.07.2021).
9. Charter of The Global Greens. URL: <https://globalgreens.org/wp-content/uploads/2020/04/Global-Greens-Charter-2017.pdf>. (дата звернення: 05.07.2021).
10. Humphrey M. Green Ideology. In Michael Freeden, Lyman Tower Sargent & Marc Stears (eds.), *The Oxford Handbook of Political Ideologies*. Oxford University Press. P. 422 (2013). URL: <https://philpapers.org/rec/HUMGI>. (дата звернення: 05.07.2021).
11. E Van Haute. *Green parties in Europe*. Routledge. 2016. P. 416–424. URL: <https://play.google.com/books/reader?id=HwIRDAAAQBAJ&hl=uk&printsec=frontcover&pg=GBS.PT415> (дата звернення: 05.07.2021).
12. ПЗУ на Global Greens. 2017. URL: <http://greenparty.ua/zelenye-na-global-greens/> (дата звернення: 05.07.2021).
13. Програма Партії Зелених України. URL: <http://greenparty.ua/partiya/programma-partii/> (дата звернення: 05.07.2021).
14. Агітаційний ролик Партії Зелених України «Екологія стосується кожного». URL: <https://www.facebook.com/greenparty/kherson/videos/372079733840960> (дата звернення: 05.07.2021).
15. Аналітичний звіт за результатами національного соціологічного опитування «Уявлення та пріоритети громадян України у сфері охорони довкілля та сталої енергетики».

- Програма розвитку ООН в Україні*. 2018. URL: https://www1.undp.org/content/dam/ukraine/docs/EE/EE_publ-bldgs/UNDP_UA_Analytical_Report_Priorities_Energy_and_Environment.pdf (дата звернення: 05.07.2021).
16. Онлайн-конференція «Місцеві вибори 2020». Партія Зелених України. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=MdvHPAsmnUs> (дата звернення: 05.07.2021).
  17. Відеозвернення кандидата на посаду міського голови Новомосковська Лебедева Р.Г. URL: <https://www.facebook.com/partzelnovovideos/746811419208169/> (дата звернення: 05.07.2021).
  18. Звернення Новомосковської міської організації Партії Зелених України до мешканців Новомосковська. URL: <https://www.facebook.com/100016379520787/videos/738325993390045/> (дата звернення: 05.07.2021).
  19. Хода на пам'ять доквілля Партії Зелених України м. Дніпро. 2020. URL: https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=o0D_hKFuD40 (дата звернення: 05.07.2021).
  20. Партія Зелених України: недопущення відкриття екологічно небезпечного кар'єру під Запоріжжям. URL: <https://www.facebook.com/watch/?v=665610347696109> (дата звернення: 05.07.2021).
  21. Партія Зелених Новомосковськи. Ми працювали завжди, а не тільки перед виборами! URL: <https://www.facebook.com/watch/?v=357111452379966> (дата звернення: 05.07.2021).
  22. Татьяна Лампика рассказала, что изменит Партия Зеленых Украины, войдя в горсовет Днепра. 2020. URL: https://dengi.informator.ua/2020/10/05/tatyana-lampika-rasskazala-cto-izmenit-partiya-zelenyh-ukrainy-vojdya-v-gorsovet-dnepra/?utm_source=telegram&utm_medium=cpc&utm_campaign=informator (дата звернення: 05.07.2021).
  23. Програма Партії Зелених України на виборах до Вільнянської міської ради. URL: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vm2020/showpprogp6511=2pt001f01=695pid102=10685.doc> (дата звернення: 05.07.2021).
  24. Програма Партії Зелених України на виборах до Канівської міської ради. URL: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vm2020/showpprogp6511=2pt001f01=695pid102=7777.doc> (дата звернення: 05.07.2021).
  25. Програма Партії Зелених України на виборах до Дніпровської міської ради. URL: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vm2020/showpprogp6511=2pt001f01=695pid102=4364.doc> (дата звернення: 05.07.2021).
  26. Програма Партії Зелених України на виборах до Херсонської міської ради. URL: <https://www.cvk.gov.ua/pls/vm2020/showpprogp6511=2pt001f01=695pid102=3996.doc> (дата звернення: 05.07.2021).
  27. Українське місто відмовилося від пластикових відходів: досвід Канева. 2020. URL: <https://24tv.ua/ukrayinske-misto-vidmovilosya-vid-plastikovih-vidходів-novini-cherkas-sogodni-n1410079> (дата звернення: 05.07.2021).
  28. Asdown N. Why Europe's Green wave slows to a trickle in the east. Politico. 2019. URL: <https://www.politico.eu/article/europe-green-wave-struggles-in-east/> (дата звернення: 05.07.2021).

SPECIFICS OF THE UKRAINIAN GREEN PARTY'S CAMPAIGNING AT THE 2020 LOCAL ELECTIONS

Anton Buhaichuk

*Lesya Ukrainka Volyn National University,
Faculty of History, Political Science and National Security,
Department of Political Science, Management and State Security
Voli avenue, 13, 43025, Lutsk, Ukraine*

The article considers the specifics of the Ukrainian Green Party's (UGP) campaigning on the example of the 2020 local elections, as well as in the context of the practical implementation of the green ideology represented by the party in the electoral process in Ukraine.

The study analyzes available in electronic media and social networks text, video and audio materials published by central and local UGP branches in Novomoskovsk, Dnieper, Kherson, Vilniansk and Kaniv. When analyzing the content aspects and forms of campaigning, we took into account all publicly released information, regardless of the legal status. This approach is due to the fact that actual campaigning through social networks, covert agitation through the media, early campaigning outside the official period are not sufficiently regulated by current legislation, but such activities in practice affect the voting.

It is established that the UGP's campaigning combined both the features typical for most political parties and the specific ones due to their ideological basis and the context of the communities where the UGP participated in the elections. Among the typical ones are the appeal to economic problems, the fight against corruption and "real practicality" as opposed to "populism". All of them are determined primarily by the limits of authority and the specifics of local governments and councils, as well as the history of the UGP. Specific attention is devoted to significant environmental problems in communities, such as polluting facilities, landfills, air pollutants or river discharges. At the same time, the party tried to emphasize the direct damage from pollution to the health and well-being of the voters.

Campaigning activities, programs and slogans of the UGP partially correspond to the internationally defined principles of green ideology, namely: environmental awareness, social justice, participatory democracy, non-violence. UGP candidates often emphasized that they are focused on splicing environmental problems, both through promises and through public actions (protests against pollution, planting trees, cleaning green areas, etc.). At the same time, the aggregation of UGP campaigning does not reflect such aspects of green ideology as bridging the gap between rich and poor, overcoming gender, ethnic and other types of discrimination. However, they were partially represented in official programs. Some of these aspects are out of local governments authority. The second factor is the difference between the priorities of Ukrainian voters and ones in Western countries, where the basic principles of green ideology have been established.

Key words: Ukraine Green Party, election campaigning, local elections, content analysis, green ideology.